

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Staat van de Kamer 2016

februari 2017

Inleiding

Dit is de zevende Staat van de Tweede Kamer; een overzicht van relevante feiten en cijfers die gaan over het Kamerwerk in 2016. De opmaak van het document is vernieuwd. De cijfers gaan terug tot 2011, zodat een helder beeld van de afgelopen Kamerperiode ontstaat. De Staat van de Kamer gaat over de Kamer als geheel; in dit document is geen informatie over werkzaamheden van fracties en individuele Kamerleden opgenomen.

Enkele feiten en cijfers op een rij

Wat de feiten en cijfers in algemene termen laten zien, is dat het aantal plenaire vergaderingen in 2016 niet wezenlijk afwijkt van voorgaande jaren. Het aantal regelingen van werkzaamheden is iets toegenomen ten opzichte van 2015 – 154 tegen 121 – maar de gemiddelde lengte ervan nam af. In de plenaire vergaderzaal zijn minder dertigledendebatten en debatten over wetsvoorstellen gevoerd. Er waren meer debatten over actuele kwesties, inclusief debatten over de Europese top. Voor wat betreft commissie-vergaderingen geldt dat het aantal algemeen overleggen, hoorzittingen en schriftelijke vormen van overleg stabiel is gebleven. Er waren minder e-mailprocedures.

Kamerleden hebben in 2016 meer mondelinge vragen aangemeld voor het vragenuur. Het aantal schriftelijke vragen is in de afgelopen jaren betrekkelijk stabiel.

Het aantal moties en wetsvoorstellen is in 2016 min of meer gelijk gebleven, met uitzondering van de initiatiefwetsvoorstellen – dat bereikte in 2016 een record. Dat geldt ook voor het aantal amendementen. Het percentage aangenomen amendementen veranderde echter nauwelijks; dat was en is circa een derde.

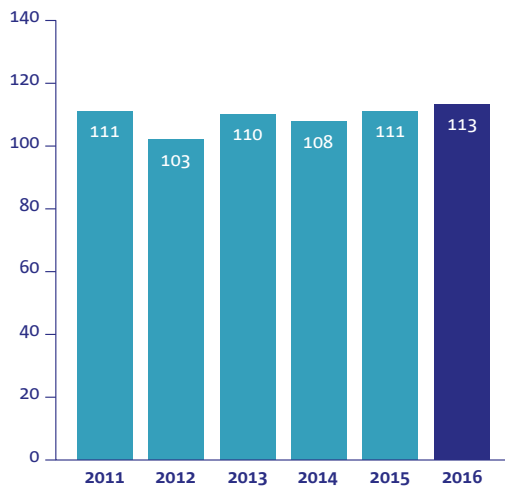
Tot slot is het aantal door Kamercommissies aangestelde rapporteurs in 2016 substantieel hoger dan voorgaande jaren; 28 tegenover 17 in 2015 en 8 in 2014.

Zelfreflectie

Deze Staat van de Kamer is onderdeel van de Ramingsstukken 2018, en kan dus worden betrokken bij de behandeling daarvan. Doel ervan is om, op basis van de weergegeven kengetallen, met elkaar te reflecteren op (ontwikkelingen in) het eigen handelen.

1. Plenaire vergaderingen

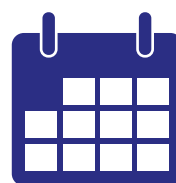
Aantal plenaire vergaderingen

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal uren ¹	1177	999	1299	1143	1193	1222
Gemiddelde duur	10,6	9,7	11,8	10,6	10,7	9,4

1 Gemiddelde duur van een vergadering in uren.

Aantal Regelingen van werkzaamheden

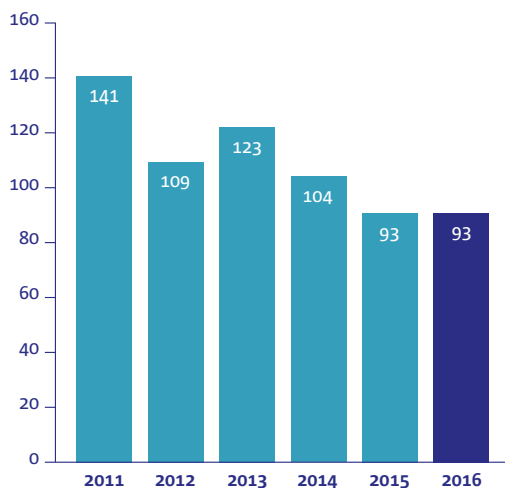
Aantal: **154**

*De langste duurde
37 minuten
(15 november 2016)*

2. Plenaire debatten

Aantal wetsvoorstellen

(excl. begrotingen en suppletioire begrotingen)

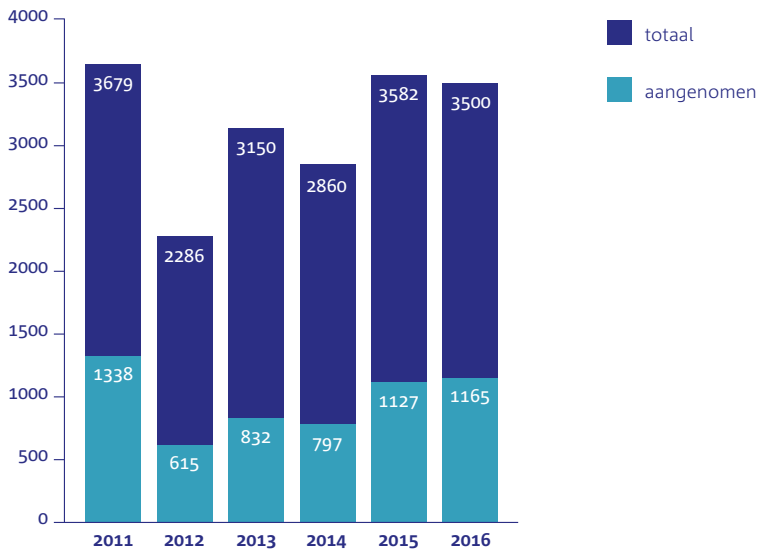
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingen en suppletioire begrotingen	29	25	33	29	31	30
Verslagen van algemeen overleg (VAO's)	239	176	216	179	198	223
Verslagen van schriftelijk overleg (VSO's)	18	26	24	38	31	35
Dertigledendebatten	49	14	30	30	20	13
Hoofdlijnendebatten ²	0	0	1	0	0	1
Overige debatten ³	37	76	75	59	87	91
Interpellatiedebatten	2	1	3	0	0	0

2 Hoofdlijnendebatten als bedoeld in art. 91 van het Reglement van Orde: handelend over een wetsvoorstel en op voorstel van de commissie die over dat wetsvoorstel nog verslag moet uitbrengen. In de praktijk wordt de term 'hoofdlijnendebat' door Kamerleden ook gebruikt in de letterlijke betekenis.

3 Hieronder vallen gewone meerderheidsdebatten, debatten over een Europese top, over Voor- en Najaarsnota's

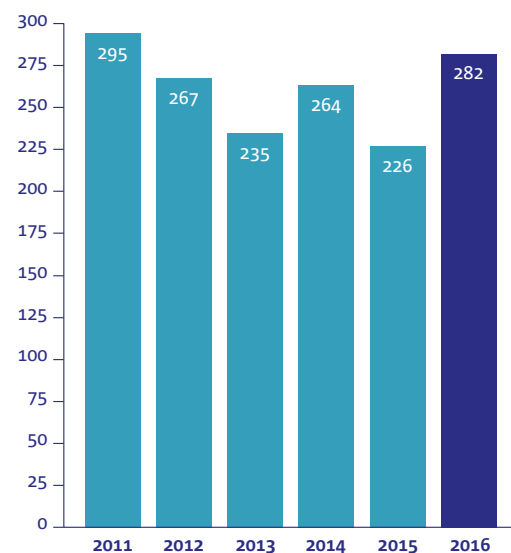
3. Moties

Aantal moties

4. Wetsvoorstellen en wetgevingsoverleggen

Totaal aan wetsvoorstellen⁴

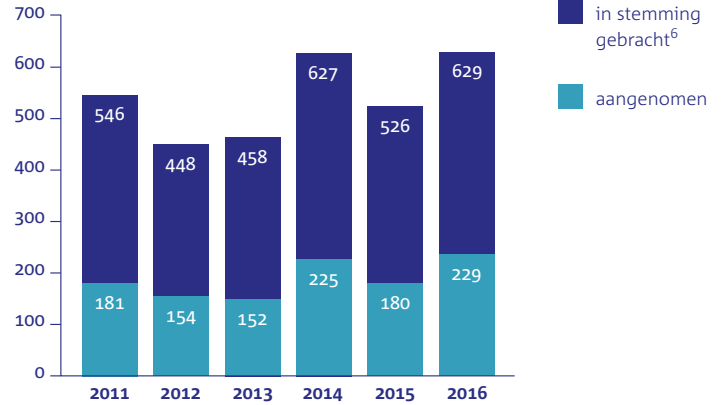
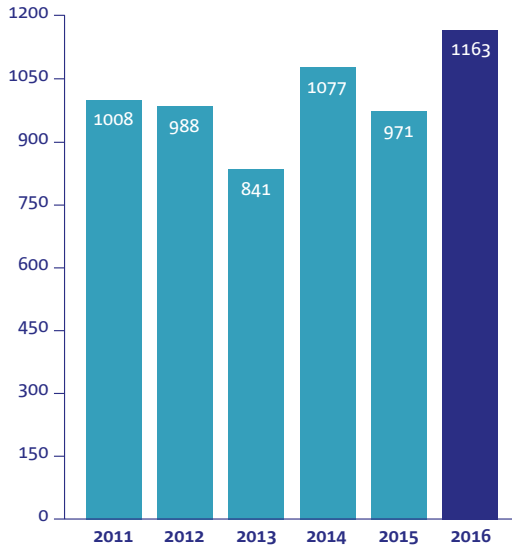
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Begrotingswetsvoorstellen	105	90	91	89	91	87
Overige regeringswetsvoorstellen	175	159	134	160	122	134
Initiatiefwetsvoorstellen	15	18	10	15	13	28
Wetgevingsoverleggen⁵	37	49	34	39	37	33

4 De cijfers worden in deze Staat anders gepresenteerd dan in voorgaande Staten, doordat begrotingswetsvoorstellen nu zijn onderscheiden van overige wetsvoorstellen.

5 Een wetgevingsoverleg wordt alleen gevoerd over grote en gecompliceerde wetsvoorstellen, waarbij vaak ook sprake is van relatief veel amendementen. Soms ook om de plenaire agenda te ontlasten.

5. Amendementen

Aantal ingediend

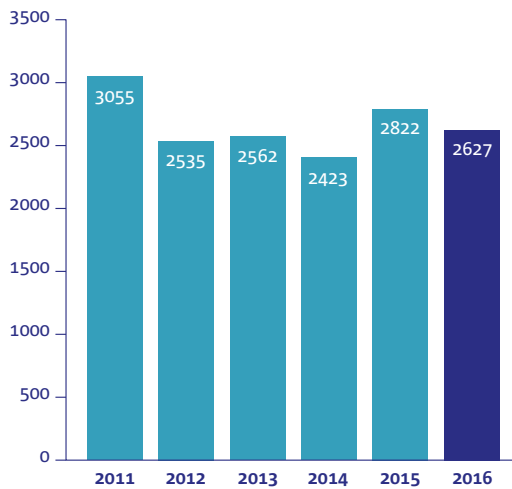

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Procentueel	33	34	33	36	34	36
Overgenomen ⁷	1	2	5	7	0	3

- 6 Het verschil tussen 'ingediend' en 'in stemming gebracht' heeft te maken met amendementen die aan het eind van een jaar nog in behandeling zijn en met de indiening van nieuwe, gewijzigde amendementen die ingediende amendementen vervangen.
- 7 Daarnaast zijn er nog de verworpen en ingetrokken amendementen.

6. Mondelinge en schriftelijke vragen van individuele Kamerleden

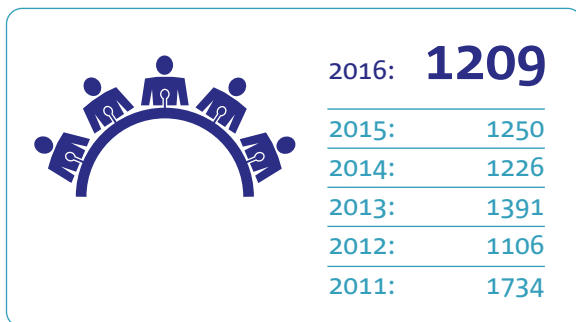
Aantal schriftelijke vragen

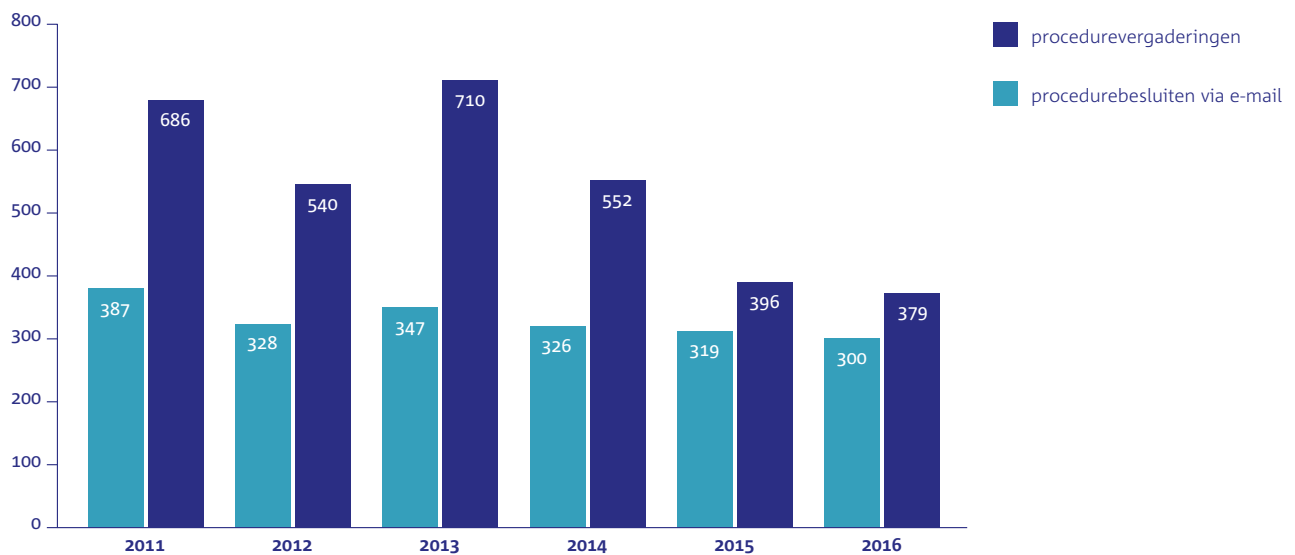
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aangemelde mondelinge vragen	1064	881	959	907	1096	1182
Mondelinge vragen ⁸	217	166	180	168	157	144

- 8 Bedoeld zijn de mondelinge vragenreeksen, bestaande uit de vragen van de eerste vraagsteller en de vervolgvragen van andere leden.

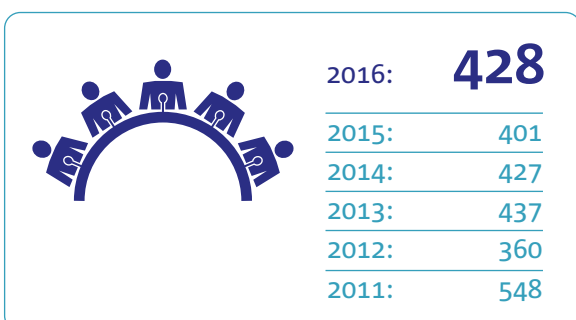
7. Aantal commissievergaderingen (alle vormen)

8. Aantal Procedurevergaderingen en procedurebesluiten via e-mail

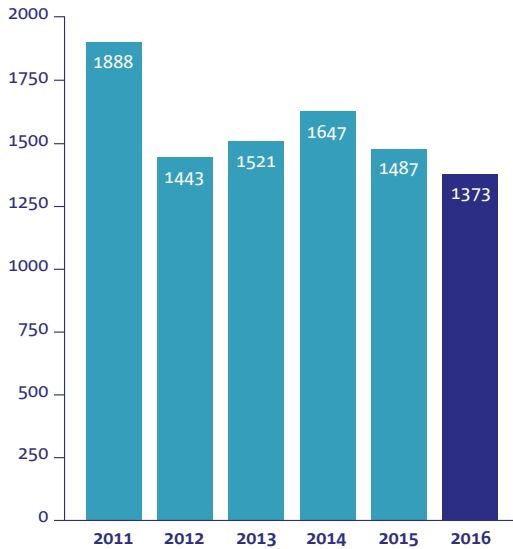

9. Aantal algemeen overleggen

10. Gebruik van informatiebronnen in het constitutionele proces

Brieven aan regering⁹

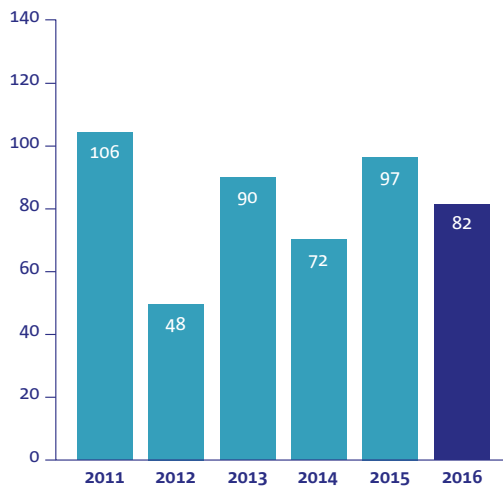

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Feitelijke vragenlijsten	298	269	268	286	298	274
Schriftelijk overleg	206	206	225	268	240	260

9 Hieronder vallen ook veel verzoeken aan een bewindspersoon om te reageren op een brief van een derde.

11. Hoorzittingen en dergelijke

Rondetafelgesprek¹⁰

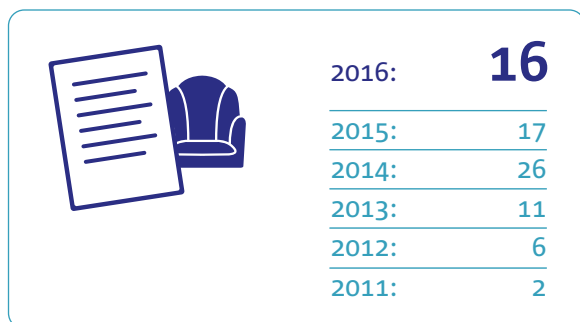

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hoorzitting	4	2	5	1	3	3
Hoorzitting (intensief voorbereid)	0	1	2	0	0	1
Individuele gesprekken¹¹	192	149	222	119	165	167

10 Tijdens een rondetafelgesprek zitten alle genodigden tegelijkertijd aan tafel om deel te nemen aan de gedachtewisseling, terwijl in een klassieke hoorzitting genodigden één voor één hun inbreng leveren.

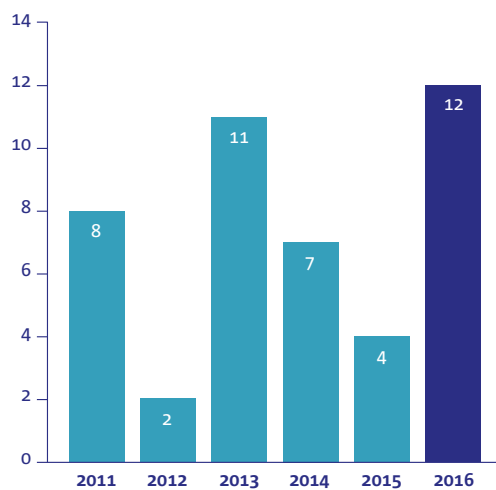
11 Het gaat om gesprekken van een commissie met één persoon of instantie.

12. Aantal initiatiefnota's

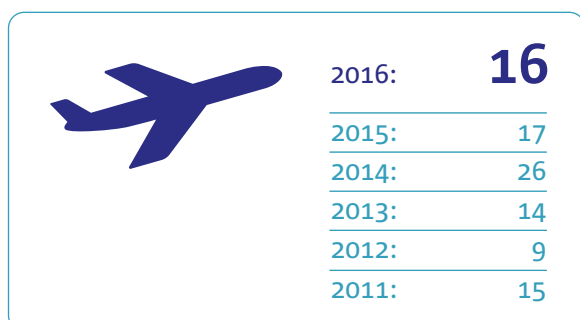
13. Europa-instrumenten

Parlementair voorbehoud

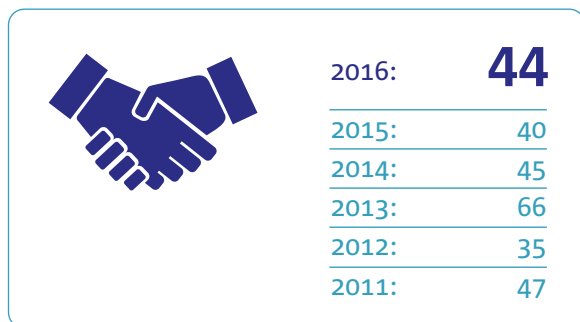

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Commissievergaderingen i.v.m. een Europese Raad	73	63	68	73	56	67
Subsidiariteitstoetsen	5	5	10	3	1	4
Politieke dialogen	-	-	-	-	1	3

14. Aantal buitenlandse werkbezoeken

15. Aantal ontvangsten buitenlandse gasten en delegaties

16. Contactvormen met burgers en instellingen in aantallen:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Feitelijke vragenlijsten	298	269	268	286	298	274
Brieven en e-mails¹²	8.772	6.907	8.128	7.068	6.919	6.541
Bezoekers	181.561	166.176	177.538	177.471	166.853	287.638
Internet¹³	1.459.116	1.340.309	686.840	1.046.890	1.954.521	3.059.451
App Debat Direct¹⁴						23.903
Twitter¹⁵				34.500	51.194	61.176
Debat Gemist				277.073	294.056	207.194
Petities	149	94	121	91	111	137
Gesprekken¹⁶	192	149	222	119	165	167
Verzoekschriften¹⁷	216	199	146	162	167	107
waarvan behandeld	68	66	45	49	41	20
procentueel	31	33	31	30	25	19
Burgerinitiatieven	7	0	5	6	7	5
waarvan behandeld		-	3	1	4	3
Binnenlandse werkbezoeken		17	53	41	33	37

12 Vermeld zijn alleen de brieven en e-mails van burgers en instellingen die rechtstreeks of na doorgeleiding zijn behandeld door een commissie en die derhalve in Parlis worden geregistreerd. De aantallen ontvangen brieven e.d. zijn dus hoger. Met name de Kamervoorzitter ontvangt veel brieven, waarvan een deel wordt doorgeleid naar een Kamercommissie.

13 Het betreft zogenoemde "unieke bezoeken": elke keer dat een bezoeker verbinding zoekt met de Kamersite

14 Het betreft het aantal downloads in Android en iOS

15 Het betreft volgers van het algemeen Twitteraccount (@2eKamertweets) van de Kamer. Daarnaast zijn er ook Kamercommissies met een twitteraccount.

16 Bedoeld zijn de, vaak besloten, gesprekken van een commissie met een of meer personen.

17 Een verzoekschrift is een petitie van een burger of instelling over een individuele aangelegenheid. Voor zowel verzoekschriften als burgerinitiatieven geldt dat zij, om voor behandeling in aanmerking te komen, moeten voldoen aan de voorwaarden in het Reglement van Orde. De beoordeling en behandeling hiervan is aan de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven.

Overzicht verschenen boeken en publicaties in tijdschriften over de Tweede Kamer

Architectenbureau XML

Parliament

S.l., 2016

Overzicht van de plenaire zalen van de nationale parlementen van alle 193 lidstaten van de Verenigde Naties. Voor elk parlement wordt informatie gegeven over het politieke systeem (zoals het aantal zetels en politieke partijen), de positie van het land op de democratie-index en de naam van de architect van de plenaire zaal.

Baalen, C. van e.a. (red.)

Kabinetsformaties 1977-2012

Amsterdam, 2016

Inzicht wordt gegeven in de kabinetsformaties van de laatste vier decennia, waarbij de vraag centraal staat welke factoren van invloed waren op het verloop en de uitkomst van de kabinetsformatie. Bevat over de meest recente kabinetsformatie de bijdrage 'Volgens nieuwe regels : de formatie van het kabinet-Rutte II (2012)'; door A. van Kessel

Bos, A. e.a. (red.)

Jaarboek Parlementaire Geschiedenis 2016 : zonden in de politiek

Amsterdam, 2016

Parlementair jaarboek met als thema (politieke) zonden van politici.

Bovend'Eert, P.P.T.

Hoe is het gesteld met de ambtelijke integriteit van de leden van het parlement? : op weg naar een volwaardig systeem van integriteitsregels en integriteitshandhaving

Nederlands Juristenblad 2016 nr. 42 blz. 3104-3113

Bovend'Eert, P.P.T.

Waarheen met de kabinetsformatie?

Rechtsgeleerd Magazijn Themis 2016 nr. 3 blz. 115-123

Beschouwing over de toekomstige ontwikkeling van de formatieprocedure vanuit staatsrechtelijk oogpunt. Bij de vorming van het kabinet-Rutte II in 2012 is de formatieprocedure aangepast, waardoor de Tweede Kamer zelf de (in)formateurs aanwijst. De verwachting is dat bij de komende kabinetsformatie de nieuwe procedureregeling weer wordt toegepast.

Duisenberg, P.J.

New development : how MP's in the Dutch parliament strengthened their budgetary and accounting powers

Public Money & Management nr. 7 blz. 521-525

Elzinga, D.J.

Moties van wantrouwen heilzaam

Binnenlands Bestuur 2016 nr. 14 blz. 9

De vertrouwensregel moet niet alleen in verband worden gebracht met het aftreden van kabinetten en bewindslieden. De regel heeft ook vergaande betekenis voor de reguliere verhouding tussen kabinet en parlement. De vertrouwensregel beïnvloedt het gehele stelsel van politieke verantwoordelijkheid en parlementaire controle.

Kusiak, L.

OR Tweede Kamer krijgt de invloed niet cadeau : 'Van waakhond naar strategisch meedenker'

OR Informatie 2016 nr. 4 blz. 26-27

Ruiter, R. de e.a.

Vragen naar de bekende weg? : een analyse van informatiebronnen waarop schriftelijke vragen over Europese zaken in de Nederlandse Tweede Kamer zijn gebaseerd

Res Publica 2016 nr. 2 blz. 141-166

Onderzoek naar typen informatiebronnen waarvan Tweede Kamerleden gebruikmaken bij het stellen van schriftelijke Kamervragen aan de regering over EU-aangelegenheden en hoe verschillen in gebruik van informatiebronnen door Kamerleden verklaard kunnen worden. Het onderzoek beslaat de periode 1995-2013. Het blijkt dat Kamerleden vooral gebruikmaken van berichtgeving uit landelijke dagbladen.

Sillen, J.

Toetsing van wetgeving door het parlement

Nederlands Juristenblad 2016 nr. 29 blz. 2072-2077

Verhulst, M.J.M. e.a.

Openbare vervolging: over het vervolgingsmonopolie van de Tweede Kamer bij ambtsmisdrijven

Tijdschrift voor Constitutioneel Recht 2016 nr. 2 blz. 142-152

Voermans, W. e.a. (samenst.)

De campagne begint vroeg dit jaar : notitie over het onderzoek naar schriftelijke Kamervragen, moties en mediaoptredens van Tweede Kamerleden (1995-2016)

Leiden, 2016